

NOKTALAMA İŞARETLERİ

1. Nokta (.)

- Cümle sonlarına konur.

Örnek: Öğretmenimiz bize yeni konular anlattı.

- Kısaltmaların sonuna konur.

Örnek: Dr. (doktor), Prof. (profesör), Doç. (doçent)

- Saat ve dakika belirten sayılar arasına konur.

Örnek: Sınav 08.30'da başlayacak.

- Tarihlerin yazılışında gün, ay, yıl belirten sayılar arasına nokta konur.

Örnek: Okulumuz 17.09.2007'de açıldı.

- Sıra bildiren sayıların sonuna konur.

Örnek: 5. sınıf (beşinci sınıf)

- Nokta, matematikte çarpma işareti olarak da kullanılır.

Örnek: $7 \times 5 = 7.5$

2. Virgül (,)

- Cümlede art arda sıralanan eş görevli sözcük ve sözcük öbekleri arasına virgül konur.

Örnek: Pazardan erik, kiraz, çilek ve kavun aldık.

- Sıralı cümlelerin arasına virgül konur.

Örnek: İstedğim kitabı dolaptan aldı, bana uzattı.

- Seslenme (hitap) sözlerinden sonra virgül konur.

Örnek: Sevgili Teyzeciğim, sizi çok özledim.

- Uzun cümlelerde, öznenin sonuna virgül kullanılır.

Örnek: Burak, bu yıl çok farklı bir çocuk oldu.

- Tırnak işareti içinde olmayan aktarma cümlelerinden sonra virgül konur.

Örnek: — Benim güzel çiçeğim, dedi.

3. Soru İşareti (?)

- Soru anlamı taşıyan cümle ve sözcüklerin sonuna soru işareti konur.

Örnek: Ayşe okula gitti mi?

4. Ünlem İşareti (!)

– Acı, sevinç, üzüntü, korku, heyecan, şaşkınlık gibi duyguları belirten sözcük ve cümlelerden sonra ünlem işareti konur.

Örnek: Yaşasın!, Çabuk buraya gel!

5. İki Nokta (:)

– Bir sözcük ya da cümleden sonra örnekler sıralanacak, açıklamalar yapılacaksa bu sözcük ve cümlelerin sonuna iki nokta konur.

Örnek: Bir yılda dört mevsim vardır: sonbahar, kış, ilkbahar, yaz

– Yazıda konuşmaların başlayacağını gösteren sözcükten sonra da iki nokta konur.

Örnek: Can, gülümseyerek dedi ki: Günaydın, nasılsın ?

– Matematikte bölme işareti olarak da kullanılır.

Örnek: 15:5=3

6. Üç Nokta (...)

– Sözü bitmediğini belirten cümlelerin sonuna üç nokta konur.

Örnek: Güneş’i görünce öyle mutlu oldu ki...

– Karşılıklı konuşmalarda, söylenmeyen ya da söylenmek istenmeyen sözlerin yerine üç nokta konur.

Örnek: Tam bir ...e benziyordu. notbak.com

– Birtakım örnekler yazıldıktan sonra, benzerlerinin bulunduğunu anlatmak için “ve benzerleri” anlamında kullanılır.

Örnek: Şu sözcükler sestestir: kır, yüz, çay...

– Bir metinden yapılan alıntılarda, atlanan bölümlerin yerine üç nokta konur.

Örnek: “... Adam konuşmasına devam etti: Bu böyle sürüp gidemez. Bu soruna bir çözüm bulmalıyız.”

7. Kesme İşareti (‘)

– Özel adlara eklenen çekim eklerini ayırmak için kesme işareti kullanılır.

Örnek: Ahmet’in dedesi Antalya’ya gidecekmiş.

– Kısaltmalara ve sayılara getirilen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanılır.

Örnek: Saat 17.50’de dersimiz bitiyor.

– Bir harf ya da eke getirilen ekler, kesme işareti ile ayrılır.

Örnek: Alfabemizdeki harfleri a’dan z’ye sayabilirim.

8. Tırnak işareti (“ ”)

– Başka bir kişiden ya da yazıdan alınan sözler tırnak işareti içinde yazılır.

Örnek: Adam “Bir gün beni anlayacaksın.” dedi.

– Yazıda geçen, kitap, dergi, şiir adları tırnak işareti içinde yazılır.

Örnek: Orhan Veli Kanık’ın “Dalgacı Mahmut” şiirini okudunuz mu?

– Cümlede özellikle belirtilmek istenen sözler, tırnak işareti içinde yazılır.

Örnek: Bir insanın en büyük ihtiyacı “sevgi”dir.

Örnek: En sık ziyaret ettiğim sitelerden biri "dersimiz.com" dur.

9. Kısa Çizgi (–)

– Satıra sığmayan sözcükler, devamı olduğunu belirtmek için kısa çizgiyle ayrılır.

Örnek: arka-
daşımdır.

– Sözcükleri hecelerine ayırırken, heceler arasına kısa çizgi konur.

Örnek: öğrencilerim, öğ-ren-ci-le-rim.

– Bir başlangıcı ve sonu belirten sayılar arasına kısa çizgi konur.

Örnek: I. Dünya savaşı 1014-1918 yılları arasında olmuştur.

– Birbirleriyle ilişkili devlet, ulus, kurum, yer, bölüm adları arasına kısa çizgi konur.

Örnek: Ankara – Eskişehir arası iki saat sürüyor. * Türk – Yunan dostluğuna önem veriyorlar.

10. Noktalı Virgül (;)

– Virgülle ayrılmış farklı görevdeki sözcük ya da sözcük öbeklerini ayırmak için kullanılır.

Örnek: Eylül, ekim, kasım sonbahar; aralık, ocak, şubat kış mevsimi aylarıdır.

11. Uzun Çizgi (—)

– Bir yazıda karşılıklı konuşmaları belirtmek için uzun çizgi kullanılır. Uzun çizgiye konuşma çizgisi de denir.

Örnek: Oynamayı ve eğlenmeyi seven hayvanların yaşadığı ormana, mavi tüylü bir tilkinin yolu düşer. Ormana dönerek seslenir:

— Ey ormanda yaşayan hayvan dostlarım!

12. Yay Ayraç ()

– Cümlede herhangi bir sözcük ya da durumla ilgili yapılan açıklamalar yay ayraç içinde yazılır. (yay ayraça parantez de denir)

Örnek : Atatürk Samsun’a gittiğinde (19 Mayıs 1919) otuz sekiz yaşındaydı.

– Tiyatro eserlerinde, konuşacak kişinin durumunu, hareketlerini belirtmek için yapılan açıklamalar yay ayraç içine yazılır.

Örnek: Dede Torunlarım güzel yavrularım! (Sahnenin ortasına oturur.)
Ne çok özledim sizi.